

ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 3. évf. 3. szám

Ára: 200 Ft

Megjelenik havi két alkalommal

2020. február 13.

Konyhai és múzeumi fejlesztés Zircen

Zirc városát érintő, közel ötven millió forintos beruházási csomagról tartott sajtótájékoztatót **Ottó Péter** polgármester és **dr. Kovács Zoltán**, térségünk országgyűlési képviselője. A fejlesztések az önkormányzati konyhát és a Reguly-múzeumot érintik.

Dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője örömmel jelentette be, hogy kezdetét veszi a közétkeztetési fejlesztés, a képviselő-testület legutóbbi ülésén kiválasztotta a szállítókat a korszerű konyhai eszközök beszerzésére. A Pénzügyminisztérium által meghirdetett „Önkormányzati étkeztetések fejlesztése” pályázaton 17 853 390 forint összegű támogatást nyert el az önkormányzat, melyhez mintegy három millió forint saját forrást biztosít.

A 2020-as évben megvalósuló projekt keretében a rosszabb állapotú önkormányzati tulajdonban lévő általános iskolai konyha korszerűsítése történik meg. Kialakításra kerül egy hidegkonyhai helyiség az óvodai, bölcsődei gyermekétkeztetéshez szükséges előkészítő feladatok ellátására, felújításra kerülnek a konyhai burkolatok, valamint a konyha áramigényének részleges biztosítása érdekében napelemes rendszer telepítése

Ottó Péter polgármester és dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője újabban, városunkat érintő fejlesztésekről adott tájékoztatót

történik meg, korszerű konyhai gépek, berendezések és eszközök beszerzésére kerül sor összességében 7,6 millió forint értékben – ismertette a projekt részleteit Ottó Péter polgármester. *(Folytatás a 3. oldalon)*

Fejlesztések is napirendre kerültek a képviselő-testületi ülésen

Az általános iskolai konyha fejlesztésével és az új tanuszoda kivitelezésével kapcsolatos döntést is hozott a képviselő-testület az évi első rendes ülésén. A volt zeneiskola épületét értékesítésre jelölte ki az önkormányzat.

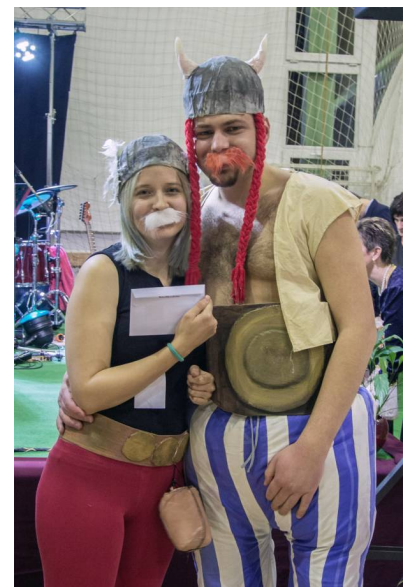
A közös hivatalos alkotó települések, Zirc, Borzavár és Lókút képviselő-testületeinek együttes ülésére került sor elsőként. A képviselő-testületek tagjai egy perces néma felállással adóztak a holokauszt áldozatainak a nemzetközi emléknap alkalmából.

A 2019. évi önkormányzati választásokat követően először került sor az együttes ülésre, ezért **Ottó Péter** polgármester külön köszöntötte a

megválasztott képviselőket, polgármestereket.

A közös hivatalos fenntartó önkormányzatok két előterjesztést tárgyaltak. Előbb a Zirci Közös Önkormányzati Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők 2020. évi illetményalapjának megállapításáról szóló önkormányzati rendelet megalkotására került sor, majd a közös hivatal 2020. évi költségvetését fogadták el a döntéshozók 222 252 000 forint összegben. *(Folytatás a 3. oldalon)*

Jubileumi jelmezbál

Tizedik alkalommal került megrendezésre a Zirci Farsangoló Bál a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolájának tornacsarnokában. *(4. oldal)*

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Zirc Városi Önkormányzat tulajdonában álló, Zirc 1338 hrsz.-ú, Zirc, Deák Ferenc utca 26. szám alatti „kivett lakóház, udvar, gazdasági épület” megnevezésű, 707 m² területű ingatlan értékesítésére

A kiinduló minimális vételár (független értékbecslő által megállapított): 25.000.000 Ft, a vételár mentes az ÁFA alól

A részletes pályázati kiírás megtekinthető:

a Városháza hirdetőtábláján, a város honlapján (www.zirc.hu),

valamint munkaidőben a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztályán (Zirc, Március 15. tér 1. fszt. 106. szoba, Tel.: 06-88/593-705)

A pályázat benyújtásának helye és módja:

Zirci Közös Önkormányzati Hivatal
Városüzemeltetési Osztály

8420 Zirc, Március 15. tér 1. fsz. 106. szoba

A pályázatot írásban, papír alapon 1 példányban, zárt borítékban kell benyújtani. A borítékon fel kell tüntetni: „PÁLYÁZAT – Zirc, Deák Ferenc utca 26.”

A pályázat benyújtható személyesen vagy postai úton.

A pályázat beérkezésének határideje:

2020. március 6. (péntek) 12⁰⁰ óra

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Zirc Városi Önkormányzat tulajdonában álló, Zirc 1357/A/4 hrsz.-ú, Zirc, Alkotmány u. 1/C. szám alatti „óvoda” megnevezésű, 655 m² területű társasházi ingatlanból 584 m² területű ingatlanrész értékesítésére

Irányár: 45.800.000 Ft, a vételár mentes az ÁFA alól

A részletes pályázati kiírás megtekinthető:

a Városháza hirdetőtábláján, a város honlapján (www.zirc.hu),

valamint munkaidőben a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztályán (Zirc, Március 15. tér 1. fszt. 106. szoba, Tel.: 06-88/593-705)

A pályázat benyújtásának helye és módja:

Zirci Közös Önkormányzati Hivatal
Városüzemeltetési Osztály

8420 Zirc, Március 15. tér 1. fszt. 106. szoba

A pályázatot írásban, papír alapon 1 példányban, zárt borítékban kell benyújtani. A borítékon fel kell tüntetni: „PÁLYÁZAT - Zirc, Alkotmány u. 1/C.”

A pályázat benyújtható személyesen vagy postai úton.

A pályázat beérkezésének határideje:

2020. március 6. (péntek) 12⁰⁰ óra

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Zirc Városi Önkormányzat tulajdonában álló, Zirc 1906/2/A/2 hrsz.-ú, Zirc, Alkotmány utca 8. fsz. 2. szám alatti 50 m² alapterületű, összkomfortos lakás értékesítésére

A kiinduló minimális vételár (független értékbecslő által megállapított): 16.300.000,- Ft.
A vételár mentes az ÁFA alól

A részletes pályázati kiírás megtekinthető:

A Városháza hirdetőtábláján, a város honlapján (www.zirc.hu), valamint munkaidőben a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztályán (Zirc, Március 15. tér 1. fszt. 106. szoba, Tel.: 06-88/593-705).

A pályázat benyújtásának helye és módja:

Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztály
8420 Zirc, Március 15. tér 1. fsz. 106. szoba

A pályázatot írásban, papír alapon 1 példányban, zárt borítékban kell benyújtani.

A borítékon fel kell tüntetni: „PÁLYÁZAT – Zirc, Alkotmány u. 8. fsz. 2.”

A pályázat benyújtható személyesen vagy postai úton.

A pályázat beérkezésének határideje:

2020. március 13. (péntek) 12⁰⁰ óra

JAVASLATTÉTELI FELHÍVÁS

SPORTTEVÉKENYSÉG ELISMERÉSÉT CÉLZÓ KITÜNTETÉSEK ADOMÁNYOZÁSÁRA

A kitüntetésre **javaslatot tehetnek** magánszemélyek, szervezetek, intézmények.

Az előírt formában elkészített javaslatokat kizárólag nyomtatott formában, zárt borítékban, „SPORTTEVÉKENYSÉG ELISMERÉSE” megjelöléssel

a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Önkormányzati Osztályára kérjük eljuttatni 2020. március 31. napig.

A felhívás és a formanyomtatvány letölthető a www.zirc.hu városi honlapról, illetve a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Ügyfélszolgálatán kérhető.

Konyhai fejlesztés, Regulyverzum, állományvédelem

(Folytatás az 1. oldalról)

Dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője elmondta, az önkormányzat révén Zirc egyik turisztikai nevezetessége, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház két pályázatot is nyert.

Ottó Péter polgármester kiemelte, hogy az intézmény történetének összegben és jelentőségben is legnagyobb fejlesztése fog megvalósulni. Ennek alapját a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló turisztikai fejlesztés képezi, mely összességében 418 millió forintos beruházási csomagot jelent.

A múzeumi munkatársak „Regulyverzum”-ként nevezték el a projektet, amely egy új kiállítói térbe

helyezi Reguly Antalt a 21. század technikai és megjelenítési színvonalán. A látogatók számára interaktív élményt jelentő informatikai háttérrel – számítógépeket, különböző multimédiás eszközöket – a Kubinyi Ágoston Programon elnyert támogatás biztosítja.

Az eszközbeszerzésre 17 944 000 forint vissza nem térítendő támogatást

nyert el az önkormányzat, melyhez közel két millió forint önerőt biztosít.

– Az intézmény esetében kiemelten fontos, hogy a kiállítási tárgyak az előírásoknak megfelelő körülmények között kerüljenek elhelyezésre, bemutatásra és megőrzésre – mutatott rá Ottó Péter polgármester a múzeumot érintő másik projekt céljára. A járasszékhely települési múzeumok fejlesztésére kiírt pályázat keretében elnyert közel négy millió forintból a múzeum állományvédelmi feladatainak ellátásához klimatechnikai, légtisztító eszközök és a kiállítási tárgyak tárolására szolgáló bútorok, kiegészítő berendezések kerülnek beszerzésre, melyeket többek között a látogatható raktárban fognak elhelyezni, üzemeltetni. (kg)

Fejlesztések is napirendre kerültek a testületi ülésen

(Folytatás az 1. oldalról)

Az együttes testületi ülést követően Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete rendes üléssel folytatta munkáját. Az első napirend keretében az önkormányzat által alapított kitüntetésekéről szóló rendelet módosítására került sor. Ennek következtében a „Zirc Város Sportjáért” kitüntetés a jövőben már nem négy, hanem öt kategóriában adományozható, a „Zirc város Csapata” díjra is lehet jelöléseket tenni az idei évtől.

Elfogadásra került a Zirc Városi Önkormányzat és a „Zirci Városüzemeltetési” Közhasznú Nonprofit Kft. között a 2020. évre megkötendő Közhasznúsági és Feladat-ellátási Szerződés. Felülvizsgálta a képviselő-testület a Zirc Városi Önkormányzat és a Zirci Német Nemzetiségi Önkormányzat közötti együttműködési megállapodást is, és döntött, hogy annak hatályát továbbra is fenntartja, módosítását nem tartja szükségesnek.

Kezetét vette az „Önkormányzati étkeztetések fejlesztése” című projekt végrehajtása, amely az általános iskolai konyha korszerűsödését szolgálja a pályázati támogatás eredményeként. A képviselő-testület ezúttal a szállítót választotta ki a konyhai eszközök beszerzésére.

Az új tanuszoda kivitelezésének megkezdéséhez szükséges döntések is születtek. A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program második ütemének keretében városunkban megvalósuló tanuszoda kivitelezéséhez szükséges nyilatkozattételnek tett eleget a testület a beruházó BMSK Zrt. részére.

A képviselő-testület arról is döntött, hogy értékesítésre jelöli ki a Deák Ferenc utca 26. szám alatti ingatlanát, a volt zeneiskola épületét. Az ingatlanra nyílt versenytárgyalásos pályázat került meghirdetésre a független értébecslő által megállapított 25 millió forintos kiinduló minimális vételáron Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló önkormányzati rendeletének megfelelően.

Fejlesztési hitel felvételének lehetőségét megteremtő döntést is hozott a képviselő-testület a még folyamatban lévő, egymilliárd forintot meghaladó pályázati támogatást jelentő projektek megvalósításához esetlegesen szükséges saját forrás biztosíthatóságának érdekében. A hitelfelvétellel csak akkor él az önkormányzat, ha arra valóban szükség lesz. (kg)

„Építő” véleményeket tehettek

Lakossági fórumot tartott Zirc Városi Önkormányzat Zirc Város Településfejlesztési Konceptiója és a Településrendezési eszközök teljes felülvizsgálatát képező véleményezési anyag megvitatásának céljából.

Az érdeklődő állampolgárokat Ottó Péter polgármester köszöntötte a fórumon, majd Südi Beáta, a tervezési dokumentumok elkészítésére megbízott Völgyzugoly Műhely Kft. munkatársa ismertette az előzményeket. Mint azt elmondta, a készülő dokumentumokról az önkormányzat már több alkalommal tájékoztatta a lakosságot és a partnereket hirdetmények formájában, illetve lakossági fórum keretében. A beérkezett lakossági kérelmeket szakmai szempontból véleményezték, a képviselő-testület pedig megvitatta és amennyiben annak nem volt jogszabályi vagy szakmai akadálya, a készülő településrendezési eszközökbe beépítette.

Mint megtudtuk, a településrendezési eszközökben foglaltak fogják meghatározni az egyes telkek építési lehetőségeit, az azzal kapcsolatos helyi építési szabályokat. Várszegi Bernadett főépítész tájékoztatta az érdeklődőket, hogy a lakossági partnerségi véleményezés céljából a teljes véleményezési anyag feltöltésre került Zirc város honlapjára, a Településfejlesztés menüpont alatt, a véleményezési dokumentáció mappában megtalálható, és leginkább a településrendezési dokumentumok tarthatnak közérdeklődésre számot.

Zirc Város Településfejlesztési Konceptióját és a Településrendezési eszközök teljes felülvizsgálata véleményezési anyagát a helyszínen is meg lehetett tekinteni. Az érdeklődők részéről inkább konkrét kérdések hangzottak el a főépítész referens és a tervező irányába az egyes területekhez kapcsolódóan a városunkról kiterített óriástérkép vizsgálata mellett.

A véleményezési időszak ezzel még nem zárult le, észrevételeket és javaslatokat 2020. február 17-ig továbbra is lehet tenni személyesen, elektronikusan vagy postai úton. A beérkezett véleményekről a képviselő-testület dönt, majd a testületi döntés tartalmának megfelelően a tervezők szükség szerint átdolgozzák és véglegesítik a dokumentumokat. A végső döntést a képviselő-testület hozza majd meg az állami főépítész szakmai véleményezését követően.

A településfejlesztési koncepcióról és a szerkezeti tervről Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete határozatot hoz, majd a helyi építési szabályzatról és a szabályozási tervről rendeletet alkot. Ennek hatályba lépését követően a korábbi rendezési terv hatályát veszti, és már az új rendezési tervet kell használniuk a közigazgatási szerveknek.

Jelmezbál a jubileum jegyében

Tizedik alkalommal került megrendezésre a Zirci Farsangoló Bál a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolájának tornacsarnokában.

A dekoratívan feldíszített bálteremben színes lufik hirdették a kerek évszámot. Több mint háromszázan jöttek el, hogy mulassanak egy nagyot a farsangi időszakban, és együtt ünnepeljék a szervezőkkel a tizedik születésnapot. A 2011-ben indult rendezvény mit sem vesztett a varázsából, zsúfolásig telt táncparkett, ötletes jelmezek hosszú sora jellemezte a jubileum jegyében lezajlott bált.

A hangulatfelelős a zirci kötődésekkel rendelkező Rulett zenekar volt, amely nevéhez méltón többféle műfajban „pörgette meg” a vendégsereget. Az együttest hazánk egyik legfelkapottabb bulizenekaraként tartják számon, és már nem először léptek fel a Zirci Farsangoló Bálon, többek között az első városi farsangon is ők szolgáltatták a muzsikát. Repertoárjukban az elmúlt évek és a régmúlt idők nagy slágerei egyaránt felhangzottak.

A Rulett együttes remek hangulatot teremtett a bálon

A jelmezesek felvonulása nagy sikert aratott, volt, aki egy kis előadással is kedveskedett a közönségnek. „Michael Jackson” például egy Magna Cum Laude-slágeret énekelt, és tényleg popkirálynak érezte magát, mert kérte, hogy emelkedjenek a kezek a magasba. Horrorisztikus jelenetek is tarkították a show-t, „Los Muertos” néven a mexikói halottak napi maskarázást idéző csapat vonult fel húrokat is pengetve, Drakula gróf az erdélyi fejedelemasszony nyakába harapott, és nem kisebb félelmet keltett, amikor csárdásruhás hölgyeik kíséretében a magyar huszárok kivonták kardjukat. A tizes szám bűvöletében 2020 második hónapjának első napján az 1920-as évek hangulatát idézték a Charleston-lányok, és színpadra lépett egy fegyveres kokainbáró is.

A „Los Muertos” fantáziánévű csapat lett a jelmezverseny győztese

Cirkusz szerencsére nem volt a bálon, de Harlekin, a bohócot szívesen láttuk, az indiánlány pedig tegezzel volt felszerelve, így hát nem sértődött meg azon, hogy a műsorvezető letegezi. Arról pedig, hogy párosan szép az élet, az estélyi ruhába vagy egy kicsit lazábban öltöző urak és hölgyek mellett Szépség és a Szörnyeteg, Asterix és Obelix, Super Mario és a Királynő, Popeye és Olive Oyl, valamint Piroska és a Farkas tudott volna leginkább mesélni.

Az est sztárvendége SZANDI művésznő volt, aki amellet, hogy fokozta az együttes által megalapozott remek hangulatot, közvetlenségével, barátságos jellemével is elismerést váltott ki. Több régi nagy slágere felcsendült és legújabb számát is elhozta a zirci közönségnek a már harmincéves aktív pályafutást maga mögött tudó, a magyar popzenei életbe tinédzserként befutó énekesnő.

Sztárként Szandi lépett fel a jubileumi rendezvény színpadán

Éjfél után került sor a jelmezverseny eredményhirdetésére. A dobogós helyeken különböző nemzetek képviselői végeztek a zenekar tagjaiból és a hangosítókból verbuvált zsűri értékelésében. Első helyezést ért el a mexikói „Los Muertos”, második helyen érték célba huszáros hajrával a „Magyarok”, a harmadik helyet pedig a francia mozi hőskettőse, Asterix és Obelix érdemelte ki. A díjazottak mellett valamennyi jelmezest igyekezett valamilyen formában elismerni a szervezőség, egy-egy ajándék tombolaszelvényben részesültek, mellyel külön sorsoláson vettek részt, és a születésnapi tortából is „kanyaríthattak” egy-egy szeletet.

A tombolasorsoláson a támogatók hosszú sorának köszönhetően értékes nyereménytárgyak találtak gazdára, a legszerencsésebbek Görögországba utazhattak vagy egy mikrohullámú sütőt vehettek át. Most még frissek a báli emlékek, de később a háztartási eszköz arra is jó lehet, hogy a sok finomság mellett felmelegítse majd a jubileumi farsang legszebb pillanatait.

A X. Zirci Farsangoló Bált a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB szervezte, együttműködésével támogatta a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolája és Kollégiuma, Zirc Városi Önkormányzat, a „Zirci Városüzemeltetés” Nonprofit Kft. és a Bakony Polgárőr Egyesület. A rendezvény eredményes lebonyolítását az intézmény munkatársai mellett önkéntesek segítették. A „Grátis” Büfé ezúttal is barátságos árakkal, a Zirci Önkormányzati Szolgáltató Központ konyhája pedig finom vacsorával várta a bálozó vendégeket.

Fotók: Fekete Zsigmond és a szerző

Cikk: Kelemen Gábor

Pali bácsi, drága Pali bácsi!

Hogyan írjak arról, hogy nincs többé? Hogy kezdjek neki? Hol keressem a szavakat hozzá?

Mostanában sokat olvastam a halálról. Azt állítják, hogy a mulandóság felett érzett szomorúságunkra a leghatékonyabb gyógymód a tovagyűrűzés elméletében hinni. Hinni abban, hogy mindannyian - anélkül, hogy tudatában lennénk vagy szándékunkban állna - koncentrikus

körökként tovaterjedő nyomot hagyunk, amely évekig - akár nemzedékeken át - befolyásolja mások életét. Vagyis hatással vagyunk a közelünkben lévőkre, s rajtuk keresztül másokra is, ugyanúgy, ahogy a tóban fodrozódnak, gyűrűznek tova a hullámok.

Emlékszem arra a kék, regiszteres telefonkönyvre, amibe Apukám 1997-ben, első erdélyi útjáról hazatérve beírta a 'B' betűhöz a Benedek Pál nevet. Idézeteket is írt mellé: "Adj Uram, könnyű utat neki!", "Az én házam, a Te házad."

Pali bácsi!

Próbálta valaha megszámolni, hány emberi szívet nyitott meg azzal, hogy megvendégtelt bárkit, aki a kapujukon betért?

A mi családukban egészen biztos, hogy megnyílt négy, mikor először Kőpecen a Közép utca 131-ben jártunk. En tíz éves voltam akkor és az ölembe hullott a magyar történelem egész kincsesára, Erdély minden gyöngyszeme úgy ért el hozzám, hogy élményekhez, kalandokhoz tudtam kötni, és mindegyre a Benedek család vendégszeretete tette rá az oldhatatlan pecsétet.

Eszténákon jártunk, szalmabálákon aludtunk az Almási-barlangnál (ma Orbán Balázs barlang) a szabad ég alatt, medvelesre vittek, lovagolni, tehenet fejni... fekete gólyák fészkeltek Elek apó szülőházánál, a határról galambokat röptettünk... Gyermekelemények tömkelege jut most eszembe és az, hogy Pali bácsi számára nem volt lehetetlen. Mindent megszervezett, mindent megoldott.

Akkor is, később is.

Mikor osztálykiránduláson voltam Csíkszeredán - meglátogattak. Mikor vonattal indultunk neki a téli Erdélynek - Pali bácsi az állomáson várt és még hazafelé útbajettette a Szent Anna-tavat, hogy télen is lássuk. Mikor hivatalos látogatásunk alkalmával szabadprogramunk volt, kisbuszt szerzett és azzal mutatta be a vidéket. Az esküvőnkre diófából faragtatott hordót, a kislányunknak népviseletet hozott...

Eredeti székely ember volt, akihez ha nem jutottunk el Erdővidéken jártunkban, maga jött el hozzánk székéren, hogy megvendégteljen a nyári melegben a mező közepén.

Személyes élményeim töredékei ezek, amikkel próbálom átadni, mennyivel gazdagabb vagyok most, felnőttként, mert volt egy ember, aki a könnyes kék szemével gyermeklelkembe énekelte a "Ki tudja merre, merre visz a végzet..." fájdalmasan őszinte embersorsát.

Gazdagabb vagyok én, a családom, a gyermekem, a barátaim, az ismerőseim, a város is, ahol felnőttem.

Mert Zircen is áll egy kapu. A Barátság park aljában. És faragott díszével hirdeti azoknak, akik még nem tapasztalták és emlékezteti azokat, akik már megtapasztalták, hogy van még hely a világban, ahol egy kapu többet jelent pusztá bejáratnál.

Pali bácsi ott volt, mikor állították, ásta az alapját, közreműködője volt annak, hogy ez a testvérvárosi ajándék célba érjen. Magának a testvérvárosi kapcsolatnak Barót és Zirc között aktív alakítója és őrzője volt. Ha kellett a Bakonyban, ha kellett Erdővidéken. Egy székelykapu Zircen, amivel már nemcsak saját családjához nyitott utat, hanem az erdélyi magyarsághoz engedi közelebb minden alkalommal az alatta áthaladókat.

Ez a kapu mindig tárva van, mint a székelyek vendégszerető szíve, mint a köpeci nagy zöld kapu a Közép utcában, mint Pali bácsi nyílt, emberszerető szíve.

Drága Pali bácsi!

Látja fentről a vízgyűrűket? Látja mennyi kitörölhetetlen nyomot hagyott? Hogyan írjak arról, hogy nincs többé, mikor megszámolhatatlanul sok emberben él tovább.

Ujvári Ivett

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és barátait

2020. február 24-én hétfőn

Emlékezünk a kommunizmus áldozataira.

Koszorúzás a Hősi Emlékműnél 14 óra 30-kor, majd
15 órakor ünnepi megemlékezés
a Városi önkormányzat nagytermében.

Köszöntő: **Egervölgyi Dezső**

Szavaltat: **Wittmann György**

Emlékezik: **Menczer Erzsébet**

Szovjetunióban volt magyar politikai Rabok és
Kényszermunkások Szövetségének elnöke

Imát mondanak:

Imrefi Mór O.Cist. plébános atya
Vecsey Katalin ref.lelkész
Szakos Csaba ev. lelkész

A Zirci Országászoló Alapítvány

Anatómiától a mozaikig:
BARCSAY Jenő
Nagybányától az avantgárdig:
CZÓBEL Béla

Előadó:
Szűcs István Miklós képzőművész,
Zirc díszpolgára

Időpont: 2020. 02. 21. 18:00
Helyszín: Művelődési Ház, Alkotmány ú. 14.

A Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület
tisztelettel várja az érdeklődőket.

ZIRC ÉS VIDÉKE PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
(8420 Zirc, József A. u. 1.) Adószám: 15569499-1-19
Telefon: +36 88/593-810 E-mail: zivi@zircultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Digitális)

Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla

Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám) 2.400,- Ft,
egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.
Megrendelhető a kiadónál, a www.zircultura.hu honlapról letölthető
formanyomtatvány kitöltésével.

A Szemmelveisz család Zircen. 2. rész

Dr. Szemmelveisz Károly (Zirc 1871–Zirc 1934)

Dr. Szemmelveisz Károly

Szemmelveisz Károly Zircen született, itt dolgozott, itt halt meg. Édesapja Semmelweis Mihály jómódú építőmester volt Zircen, édesanyja Hujber Terézia. Bátyja, Szemmelveisz Rezső Rudolf (1863-1912) egyetemet végzett építész, sok zirci ház tervezője és építője volt. Károly a veszprémi piarista gimnáziumban érettségizett. Itt került jó barátságba *Madarász Flóris*sal (1872-1915), aki később tudós irodalomtörténész, ciszterci tanár lett, több tanulmánya jelent meg. A zirci Felső temető ciszterci részében van eltemetve.

Szemmelveisz Károly a budapesti orvosi karon folytatta tanulmányait. 1895-ben orvosi oklevelet kapott. A Rókus kórházban lett nőgyógyász. Éppen ott, ahol korábban a legnagyobb magyar orvos, Semmelweis Ignác is tevékenykedett. Közte és a zirci Szemmelveisz család között élt a rokonság tudata. Azonos családnévnek, egy levél a híres orvostól, azonos budapesti helyszínek. Több kutató, orvostörténész is foglalkozott a témával, Antall József (a későbbi miniszterelnök), Kapronczay Károly, Czeizel Endre.

Zircre visszatérve az 1900-ban megnyílt Erzsébet kórház orvosa lett, 1906-ban zirci körorvossá választották. Szakterülete a belgyógyászat volt. Széleskörű orvosi gyakorlatra tett szert ezen a területen, jó szakember volt. Tanulmányozta a frissen megjelent orvosi szakirodalmat és a szakfolyóiratokat is. A közegészségügyben is jeleskedett. Több híradás van a helyi lapban arról, hogy az iskolában szemvizsgálatot végzett, védőoltást adott himlő ellen. Ismeretterjesztő előadást tartott a Gazdakörben az elsősegélynyújtásról, az egészség megőrzéséről, a tűzoltóknak az életmentésről, a zirci Kaszinóban különféle témákról. Szigorú napirendje volt, korán kelt, betegeit végiglátogatta, este korán ágyba került.

Dr. Tóth Endre (1846-1910) halála után ő lett a kórház, az apátság, és a Zirc környéki uradalmaknak az orvosa. 1924-től tíz éven át a kórház igazgatója is. Helyettese dr. Barta Gyula járási orvos lett, aki Bánki Donát sógora volt.

Az első világháborúban ő lett a Vöröskereszt Egylet zirci kiegészítő kórházának orvosa. A háború kitörése után szinte egy napot sem pihent, sok sebesült és beteg katonát gyógyított meg, ezért a legfelsőbb elismerést kapta a Vöröskeresztől.

Szemmelveisz Károly részt vett a zirci közeletben, tagja volt a Bakony Egyesületnek, a Sportegyletnek. Aktívan teniszezett. 1919-ben a rokonságától megvette az úgynevezett

Semmelweis-házat (rokonuk, Lovaghy Dénes máramaroszi fogináziumi rajztanár halála után).

Szorgalmas, jó orvos volt. Nagy háztartást vitt, két pár ló, két kocsis, szakácsnő, egy-két cseléd lány. Kétszer nősült. Első felesége *Teufel Szeréna Ilona* (1881-1901) volt, a zirci jómódú kereskedő, Teufel János hat lánya közül az ötödik. Veszprémben, apácánál nevelkedett. Hazatérve segédkezett édesapja üzletében. Az 1890-es évek második felében restaurálták a zirci templomot. A festő, Innocent Ferenc megkérte Szeréna szüleit, hogy a szép kislány modellét állhasson. Valószínű, a zirci templom bal oldali középső mellékoltárán, az ovális képen látható Szent Ilonának a modellje volt. Szemmelveisz Károllyal kötött házasságából két gyermek született, mindketten kisgyermekkorban haltak meg, Szeréna is elhunyt 20 éves korában.

A doktor úr majdnem két évtizedig élt özvegységben. A második házasságából, Raum Herminával két gyermeke élt meg a felnőttkort, Hermina (1921-1945) és Károly (1924-).

Szemmelveisz Hermina, a családban Mincike néven ismert, édesapja halála után édesanyjával Pécsre költözött. Ott ismerkedett meg Wetzl/Köves Gusztávvval (1917-), aki szintén zirci származású volt, unokaöccse az állatorvosként nagy karriert befutott Wetzl/dr. Köves Jánosnak.

Köves Gusztáv a pécsi egyetemen szerzett jogi diplomát. Mincike diákkori szerelme volt, akivel 1944-ben házasságot kötött. A nászidő csak két hétig tartott, akkor a férjet behívták katonának. Végül Győrbe helyezték. Fialat felesége, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz, ideiglenesen (legalábbis ezt remélték), visszament Zircre az ottani házukba, mert közel volt a szülők ideje. A zirci kórházat bombázták, az orvosok menekültek, a betegeket, sebesülteket az apátság picéjében helyezték el. Nem volt gyógyszer, kötszer, fertőtlenítőszer. Itt született meg aztán 1945. március 19-én fiuk, Köves Péter. Később jó nevű neurológus, alváskutató lett. A kéthetes fiatal anyja 1945. április 4-én halt meg gyermekágyi lázban. (Rajta kívül még két fiatal zirci szülőanya lett a háború áldozata.)

Köszönet a segítségért, a családi fényképekért dr. Wimmer Józsefné Szemmelveisz Andreának.

Irodalom:

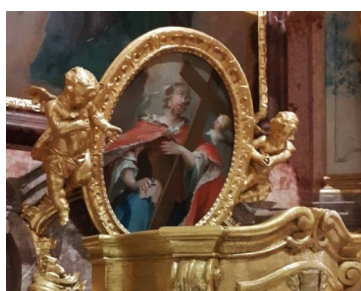
- Remsey Károly: A Semmelweis család adatai. Pécs, 1963. Kézirat. Szerk. Szemmelveisz Péter Bp., 1993.
- Kapronczay Károly: Egy legenda nyomán: a zirci Semmelweisek. www.orvostortenelem.hu/tankonyvek/tk-05/ 2002. 178-181 p.
- Kapronczay Károly: A zirci Semmelweisek. real.mtak.hu/25576/1/Semmelweis%20nyomdai%203_05_VEGLEGE.pdf
- Szemmelveisz Károly dr. - Nekrológ. Zirc és Vidéke, 1934. december 2.
- Köves Gusztáv dr.: Adatok és kis szemelvények a Wetzl – Pacher házaspár Pécsre hajtott ágáról. – Kézirat. Pécs, 2011.
- A Zirc és Vidéke korabeli számai.

(A Szemmelveisz név írásmódja a család névmagyarosítási szándékának következménye.)

Cuhavölgyi Klára

Dr. Szemmelveisz Károly és családja, 1920-as évek

Teufel Szeréna, a templomi kép modellje

Szemmelveisz Mincike (dr. Köves Gusztávné)

A zirci teniszklub. Dr. Szemmelveisz Károly kalapban. 1920-as évek

Tavaly volt Zirc várossá nyilvánításának 35. évfordulója. Ez alkalmából egy évkönyv kiadását tervezi Zirc Városi Önkormányzat, melyben fotók és visszaemlékezések is helyet kapnak. Az emlékező riportokat folyamatosan közzétesszük a Zirc és Vidéke újságban.

A dolgozók bizalma és ragaszkodása

Alapító-ügyvezetője a „Zirci Városüzemeltetés” Nonprofit Kft-nek, amely különböző névváltozásokon átesve a mai napig működik. Schreindorfer Károly tizennyolc éven keresztül irányította a Zirc Városi Önkormányzat által létrehozott gazdasági társaságot, a munkáját 2018-ban „Zirc Város Tisztviselője” kitüntetéssel ismerték el.

Augusztust mutatott a naptár lapja akkor is, amikor átvehette a városi elismerést kiemelkedő közszolgálati tevékenységéért, és a nyár utolsó hónapja köszöntött be akkor is, amikor ügyvezetőként megkezdte a munkát a 2000-ben „Zirci Városüzemeltetés Oktatási és Szolgáltató Közhasznú Társaság” néven létrehozott önkormányzati gazdasági társaságnál.

Az egykori bencés diák a győri távközlési-műszaki főiskolán szerzett diplomát. A veszprémi volánánál kezdett dolgozni vonalistsztként, a város helyi járatí menetrendjéért felelt. Dolgozott a zirci termelőszövetkezetenél is, kezdetben szállításvezető-helyettesként, később szállításvezetőként. A fuvarozási tevékenység megszűnését követően egy ideig munkanélküli lett, ekkor tovább képezte magát, elvégzett egy mérlegképes könyvelői tanfolyamot. A sövénykúti szociális intézménynél folytatta a munkát gazdasági ügyintézőként, majd ezt követően nevezték ki a 2000 júliusában alapított önkormányzati gazdasági társaság ügyvezetőjévé.

A társaság létrehozását a két általános iskola összevonása, a politechnikai műhely és a Közszolgáltató Intézmény megszüntetése együttesen váltották ki, a közfeladatok minél gazdaságosabb ellátását fogalmazták meg az alapítás céljaként – idézi fel a kezdeteket Schreindorfer Károly. Emlékszik, az első években fő tevékenységként az általános iskola takarítása, karbantartása, az önkormányzati lakások kezelése és a nyilvános illemhely üzemeltetése tartozott a feladataik közé, amelyek aztán folyamatosan változtak, bővültek.

Park-köztisztaság, közterületek karbantartása, temetőüzemeltetés, temetkezési szolgáltatás, Tanuszoda üzemeltetése – ez utóbbi kezdetben önálló közhasznú társaságként működött, s rövid ideig a kórház is működtette, de a legtöbb időt a „Városüzemeltetés” égisze alatt töltötte el. Aztán egy időben a közfoglalkoztatottak irányítása is hozzájuk tartozott, üzemeltették a sporttelepet, mai napig ellátják a társasházak közös képviselőletét és a városi rendezvények lebonyolításában is mindig lehetett a „Kht” közreműködésére, segítségére számítani. 2017-től pedig egy újabb „városi vonallal”, a helyi járatí szolgáltatással bővült a tevékenységi kör.

– A tizennyolc év során talán két olyan esztendő volt, amikor nem kellett módosítani az alapító okiratot – érzékelteti a profilbővülés gyakoriságát Schreindorfer Károly. A közfoglalkoztatási program idején előfordult, hogy több mint negyven munkavállaló tartozott a keze alá, a tizenhat fős kollektíva mellett volt, hogy huszonnyolc közmunkás dolgozott a 2009-től „Zirci Városüzemeltetés” Közhasznú Nonprofit Kft. néven működő társaságnál.

A közel két évtizedes munkásság legnagyobb kihívásának a második világháborús hősi halottak exhumálását tartja,

Schreindorfer Károly nagy becsben tartja a katonai attasé ajándékát, melyet egy komoly kihívást jelentő feladatért kapott

akik 2004-ig a város központjában egy tömegsírban nyugodtak. Tíz nap állt a rendelkezésükre, aminek eleget is tettek, „látástól vakulásig” dolgoztak, de a munka határidejét a történelem mégiscsak meghosszabbította öt évvel: az ásás során, egy esti órában feltűnt számukra, hogy az egyik koporsó más színű, mint a többi, s mint az később kiderült, a szovjet hősi halottak mellett az amerikai légierő egyik katonájának földi maradványait találták meg.

Az exhumált maradványok közös sírban kerültek elhelyezésre a Felső temetőben, megjelölve az ismeretlen háborús hőst. Az orosz, az amerikai és a magyar szervezetek hosszas egyeztetését követően megszületett az engedély, és a közös sírhely ismételt megnyitására került sor az elhunyt amerikai katona DNS-azonosítási vizsgálatának elvégzése céljából. Kiderült, hogy egy amerikai bombázó hétfős legénységének volt a tagja a második világháborúban, a gépüket Gic közelében lőtték le, s innen szállították a holttestét Zircre.

A katonát 2009-ben az amerikai nagykövetség előtt ravatalozták fel, majd onnan végül a hazájába szállították. Schreindorfer Károly számára sok ügyintézéssel járt a mindennapi teendőik mellett az újratemetési eljárás, még a katona hozzátartozójával is kapcsolatba került: kérésére fotókat küldött az exhumálás előtti nyughelyéről, aki köszönetnyilvánításra jeleként elküldte katonaképét az amerikai háborús hősnak, melyet ma is nagy gonddal őriz, csakúgy, mint az amerikai katonai attasétól kapott jelvényeket az exhumálásban való részvételért.

Amikor arról kérdezem a társaság korábbi ügyvezetőjét, hogy mi az, amire a legbüszkébb az ezredfordulóig visszanyúló városüzemeltetési tevékenységéből, egy kicsit meglepődöm, mert nem az esztétikai érzékével, alkotókészségével létrehozott tájépítészeti értékeket említi, hanem a bizalmat, a ragaszkodást, amit a beosztottjaitól kapott a mindennapok során. Sikerként könyveli el, hogy a döntéshozók elé terjesztett ötletei, javaslatai szinte mindig elfogadást nyertek, megkapta a kellő támogatást a mindenkorai képviselő-testülettől.

Jóleső érzéssel vette át a várostól 2018-ban, az államalapítás ünnepségén a „Zirc Városi Közszolgálatáért” szakmai kitüntetését. Elárulja, hogy titkon számított a köszönetnyilvánításra, de az, hogy mindezt „írásba is foglalták”, nyomatékosan ad, még nagyobb örömmel tölti el.

Száz év sílécei Zircen leltek otthonra

Bár a naptári télből és a sízesezonból már kifelé megyünk, Szirbek József zirci lakos magángyűjteménye évszaktól függetlenül különleges lehet a síbarátoknak és a régiségek iránt érdeklődőknek, nem utolsósorban értékeink téra is gyarapodott ezzel.

A Deák Ferenc utcából egy kis köz vezet a házhoz, mely az elmúlt száz év szinte minden egyes korszakából őriz síléceket, a téli sportnak emléket állító négyzetmétereken végigkövethető a gyártási technika fejlődése a két háború közötti időszakról napjainkig.

– A sízés viszonylag fiatal sportnak számít, mintegy százhusz évre tekint vissza, de itt a Bakonyban elég korán kezdődött a hó és a terepviszonyok miatt – indítja a beszéd fonalát Szirbek József, a tárgyi gyűjtemény tulajdonosa, aki polgári hivatása mellett síoktatóként is dolgozik. Édesapja, Nagypapája történetei révén megismerhette a háború előtti zirci síéletet is, meséli, hogy a mai Erdőalja utcánál lévő síugrósáncnál még versenyeket is rendeztek a „hőskorban”, és a ciszterci szerzetesek is előszeretettel űzték akkoriban ezt a sportot.

Számára a hatvanasok évek elején kezdődött a téli sport iránti szerelem, amikor asztalos édesapja elkészítette neki az első sílécet. Annak idején nem volt óriási léckínálat, így jobb híján mindenféle fadeszkákat, padláson talált régi kétméteres leventeléceket kötözték a lábukhoz, és azzal csúszkáltak a Cigánydombon, sötétedésig kint voltak, figyelték egymás gyakorlatait, pályát alakítottak ki, mely szigorú őrzetet is kapott. A tehetségesebb gyerekeket Soós Laci bácsi, Mürkl László, Pongrácz Tibor, az akkori edzők felkarolták. Emlékszik, hogy a borzavári gyalogút mentén található területen, a „Linián” – régi nevén Nagysiklón – a hetvenes évek elején komoly versenyeket rendeztek, sok zirci indulóval.

A sílécek folyamatos változáson estek át az idők során. A régiek még egyenesek és hosszúak voltak, sokkal nehezebben lehetett velük

Szirbek József magángyűjteményében kronológiailag vannak rendezve a sílécek, amit a kezében tart, az a második világháború éveiből származó léc, egy zirci asztalosműhelyben készült

megtanulni a síelést. Aztán meglátták benne a fantáziát, lerövidítették, szélesítették az orrát, az úgynevezett „Carving forradalom” lécei pedig tömegsporttá szélesítették a sízést – magyarázza József, akit a technikai újítások is vezéreltek, hogy megőrizze az utókor számára, milyen volt és miről is szólt régen a síelés.

Az egymás mellett sorakozó sílécek mellett információs táblák jelzik, hogy melyik évtizedből valók, és egy rövid leírást is találhatunk a mindenkori „divatirányzat” sajátosságairól. A házigazda egy bütykös orrú, félkész lécre a legbűszkébb a gyűjteményéből, amely valamikor az 1940-es évek elején készült, és a leventék síléceinek képezte az alapját, Bittmann Antal zirci asztalosmester műhelyében készült, akinek a családjában sok síelő volt. A lécek egy része saját tulajdonú, használta még a hatvanas, hetvenes években, de olyanok is vannak, amelyeket síbarátoktól kapott ajándékba. Megtalálhatjuk többek között az 1920-as évek finn típusú futólécét, a harmincas évek norvég telemark típusú lesiklőléceit, a hatvanas évek magyar gyártmányú Champion léceit, a hetvenes évek katonamodelljét és a nyolcvanas, kilencvenes évek túraléceit.

A gyűjtemény egyéb kuriózumokat is tartogat, van itt például második világháborús kulacs, első világháborús hátizsák, a szocialista évekből származó alumíniumkulacs, amivel túrázni mentek, szánkó a háború előtti időkből, korcsolya a századelő

Balatonjáról, aztán egy másik, amely még kulccsal működött. A sílécek formáját kigyaluló szerszámok sorakoznak a sparhelten, a bejárat mellett jobbról egy szép szál legény fogadja az érkezőket, posztónadrágot, fűzős bőrbakancsot visel, bambuszból készült síbotokkal a kezében mintha egy régi nagy bakonyi télbe készülne...

A régi idők sí-viseletkultúrája egy próbababán kerül bemutatásra...

Az egyik tárgy egy kicsit kilóg a sorból, és mint kiderül, nem is annyira múzeumi darab, a Zirci Veterán Sí Klub alapítólapátjáról van szó, sok-sok szignóval ellátva. Félteve őrzött ereklye ez is, amely a sport kortalan közösségépítő erejéről tanúskodik. Szirbek József a vezetője a klubnak, évente egyszer az otthonában is találkoznak, de az eplényi sípálya a kapcsolatok igazi színtere. Vannak olyan barátok, akik már a távoli hőmezőkön járnak – becenevükkel együtt említi őket –, Tamási László „Rupi”, Hebling Péter „Zsiros” sajnos már nincsenek az élők sorában az alapító tagok közül.

Mivel magángyűjteményről van szó, ennek a kis házi múzeumnak nincs nyitvatartási ideje és nem látogatható állandó jelleggel, de a házigazda előzetes egyeztetést követően szívesen megmutatja a kiállított tárgyakat, és igény szerint a síeléssel kapcsolatban is tud szolgálni tanácsokkal, érdeklődjenek bátran a Zirci Veterán Sí Klub, „ZVSK” facebook-oldalán. (kg)